

Респираторни заболявания

Болестите на белия дроб са основен медицински проблем. Те са причина за голяма заболяемост и смъртност. Замяряването на околната среда създава условия за действията на много агенти. Непрекъснатото увеличаване на броя на пушачите води до тежко увреждане на белия дроб. Голямо значение имат възпалителните процеси, засягащи дихателната система.

През 2011 г. в САЩ от белодробни заболявания са починали 250 000 души, което представлява 10% от общата смъртност. За лечението им са изразходвани огромни суми (21.6 билиона долара). Хроничната обструктивна белодробна болест е на четвърто, а пневмонията са на пето място като причина за смърт на населението. Астмата и бронхитът засягат всички възрастови групи. От астма в САЩ боледуват 15 млн. души. За периода 2000–2011 г. смъртността у нас от ХОББ е средно от 7 до 9 на 100 000 население. Около 25% от населението в света боледува от ХОББ. След поставяне на диагнозата 10 години по-късно от ХОББ умират около 15% от болните.

В последните години се отбелязва значителна промяна в етиологията на инфекциозните белодробни болести. Появиха се нови неизвестни досега бактериални и вирусни причинители, които създават както диагностични, така и терапевтични проблеми. При здрави млади хора се срещат по-често грам-положителни бактерии – пневмококи, стафилококи, стрептококи, както и вируси – грип, аденовируси, респираторни синцитиални вируси, микоплазми. При възрастни и увредени пациенти с имуносупресия, алкохолици, наркомани преобладава грам-отрицателна флора – псевдомонас, колибактерии, ацинето бактер, както и анаеробни. В тази група зачестяват и тежки вирусни инфекции, токсични форми на грип – „свински грип“, „птичи грип“, ханта вирус, които водят до бързо развитие на остра дихателна недостатъчност и често завършват летално. При болни със СПИН се развиват пневмонии, причинени от пневмоцисти скарини, цитомегаловирус, както и атипични форми на туберкулоза. Не трябва да се подценяват и зачестяващите инфекции, причинени от хламидия пневмония, хламидия пситаци, които създават редица диагностични и терапевтични проблеми.

При борбата с белодробните болести бяха постигнати значителни успехи. Изясниха се много въпроси от етиологията, патогенезата и лечението на белодробните заболявания. Най-голяма значимост имат постиженията на клетъчната молекулярна биология и на генетиката. Резултатите от тези изследвания допринесоха за по-пълното разбиране на белодробната функция и на развилите се патологични процеси.

При увреждане възниква възпаление като реакция на жива васкуларизирана тъкан. То се регулира от голям брой про- и антивъзпалителни медиатори като цитокини, ейкозаноиди, азотен оксид и реактивни кислородни радикали. Те играят водеща роля в патогенезата на острите и хроничните възпалителни заболявания на белия дроб.

Белият дроб е имунологичен орган. Клиничните и имунологичните изследвания допринесоха за изясняване на патогенезата на редица заболявания. Новите диагностични възможности създават условията за успешно лечение.

До скоро възпалителните процеси бяха лекувани с антибиотици и сравнително неселективни противовъзпалителни медикаменти. В последните години бяха въведени нови терапевтични схеми за специфично повлияване на възпалителния процес чрез селективно въздействие на противовъзпалителните медиатори.

Доц. Владимир Максимов
Клиничен център по белодробни болести